

dem en Løn, som er meget tarveligere end den, de fleste Godsejere og Bønderfolk her i Landet byder Arbejderne.

Man taler om den højsindede Tanke og om Anerkendelse af denne højsindede Tanke i Forbindelse med Jægerspris. Nej, der er andre Foreninger og Institutioner i dette Land, som fortjener Anerkendelse. Jeg tænker f. Eks. paa det store og glimrende Arbejde, som udføres i denne By for at hjælpe de nødstedte Børn gennem Fritidshjem, gennem Skolehaver. Men jeg tænker ogsaa paa den Karrighed, som man i Københavns Kommune lægger for Dagen overfor disse Institutioner. Man taler om det sørgelige i, at der ikke kan faas Børn nok ud paa Jægerspris. Ulykkelige Børn findes der i Massevis, det ved jeg; om vi saa havde 20 Stiftelser som Jægerspris, vilde det intet forslaa. Beklagelig er Stillingen i denne By, hvorfra det procentvis største Antal Børn kommer paa Jægerspris. Stillingen er jo den, at der her i Byen ikke er noget Børnehjem. Ja, paa St. Johannes Stiftelsen er der et Optagelseshjem for Piger og Drengene — det er halvvejs en Fattigstiftelse —, og der er en Dagarbejdsskole paa Christianshavn til 50 Drengene, og dette i en By paa 500,000 Menneskesjæle! Denne Skole blev til for nogle Aar tilbage, jeg tør ikke nøjagtigt sige, om det var for 5 eller 6 Aar siden. I de første 3 Aar af sin Tilværelse stod den halvtom, og der var ingen, som beklagede dette Forhold. Der var Tusinder af fattige, sultne, pjaltede Drengene, som strøg omkring paa Gaderne for Lud og koldt Vand, medens Faderen og Moderen, trætte og med bøjet Ryg, gik til deres Arbejde. Men paa Dagarbejdsskolen var der kun 18—20 Drengene, og ingen sagde et Ord til, at man ikke sørgede for at faa den Skole fyldt. Nu er den fyldt, overfyldt, der er ikke Plads til flere. I Værgeraadene er man saaledes stillet, at man ikke kan faa Børnene anbragt. Og hvad har Magistraten, hvad har Skoledirektionen gjort? De har fyldt Internatet paa Vester Fælledvej, en Filial, kunde man godt sige, af Vestre Fængsel — et Fængsel er det —, men Dagarbejdsskolen har haft ledige Pladser.

Det er netop de Veje, vi skal frem, vi skal, siger jeg, kun i yderste Nødstilfælde anbringe Børn paa Stiftelser og i Anstalter. Jeg har fremhævet det baade tidligere og nu, og jeg vil yderligere understrege, at de Mærker, der følger disse Børn paa deres Vej ud i Livet, mange Gange er uudslettelige. Lad mig tage et Eksempel fra de sidste Tider. En

26aarig Tjenestepige fra Jægerspris havde sammensparet sig 6—700 Kr. Hun indmelder sig paa et Gymnasium i København og vil være Lærerinde. Men da hun skal udfylde paa Blanketten, hvor hun er fra, og hvad Skole hun har gaaet i, saa kan hun ikke skrive, at hun har været paa Jægerspris. Alle faar det saa at vide, tænker hun, hun betragter det som et Mærke, et usynligt Stempel, der er plantet paa hende. Saa skriver hun, at hun har været i København i Pleje og har gaaet i Kommuneskolen. Det opdages 3 Maanedere efter, og hun bliver ekskluderet fra Gymnasiet. — Store, store Vanskeligheder er der for disse Børn.

Hvorfor, spørger jeg, stiller man sig saa uforstaaende til de Krav, som er rejste i den nyere Tid, blandt andet ogsaa af den nuværende Forstander paa Jægerspris, Høj? Den Mand har nemlig været med til at anvise Vejen for de nødstedte Børn baade i By og paa Land. Han har peget paa Dagarbejdsskolen. Og havde der været Forstaaelse i denne By, ikke mindst fra antisocialistisk Side, af det Krav, som de fattige Forældre har at stille, tvivler jeg meget om, at man vilde have behøvet at sende et saa stort Antal Børn til Stiftelser som blandt andet Jægerspris.

Maa jeg tage et af de Eksempler, som ligger mig nær fra de sidste Dage, og som jeg personlig har haft Lejlighed til at beskæftige mig med. For nogle Aar siden dør en Arbejder af Kræft. Han efterlader sig Enke og 5 Børn i en Alder af 1, 3, 5, 7 og 14 Aar. Moderen dør 2 Aar efter af Nikotinforgiftning paa Hjernen — hun var Cigararbejderske —, og der staar nu de 5 Børn tilbage. Hun tager paa Dødslejet det Løfte af sine to fattige Søstre, at de hver vil tage et af de mindste Børn, og af den gamle 68-aarige Moder, at hun vil tage til sig de 3 ældste, hvoraf den ene er et Pigebarn paa 14 Aar, der er Krøbling. Moderen dør, og de 5 Børn glider ind i de 3 respektive fattige Hjem. Saa bliver der i 1907 klaget til Værgeraadet over, at de 3 Børn, der er hos den 68-aarige Bedstemoder, kommer sultne i Skolen, pjaltede og urenlige, og man beder Værgeraadet tage sig af dem. Der sker ikke noget, for Børnene har ikke stjaalet, de har ikke lavet gale Streger. Den gamle Bedstemoder bor i en Lejlighed til 9 Kr. i et af de usleste og elendigste Kvarterer og har boet der siden den Tid. I 1910 bliver det galt med den ene af Drengene; han, der var 6 Aar, da Moderen døde, han rapser fra en Automat. Nu er han